

I. BEVEZETÉS

2012. október 17.

Kedves Testvérek!

Ma egy új katekézis-ciklust szeretnék kezdeni, amely a Hit évének végéig fog tartani, megszakítva erre az időre az imádság iskolájáról szóló sorozatot. *Porta fidei* kezdetű apostoli levelemmel épp azért kezdeményeztem ezt a különleges évet, hogy az Egyház újítsa meg a világ egyetlen Üdvözítőjébe, Jézus Krisztusba vetett hitének lelkesedését, élessze föl annak örömét, hogy a Jézus által mutatott úton tudunk járni, és konkrét formákban tanúskodjék a hit átformáló erejéről.

A hit találkozás Krisztussal

1. A II. Vatikáni Zsinat megnyitásának 50. évfordulója nagyon jó alkalom arra, hogy visszatérjünk Istenhez, elmélyítsük és bátrabban éljük meg a hitünket, erősítsük meg az Egyházzal, „az emberiség Tanítómesteréhez” tartozásunkat. Az Egyház ugyanis az igehirdetéssel, a szentségek kiszolgáltatásával és a segítő szeretet cselekedeteivel elvezet Krisztusnak, az igaz Istennek és igaz embernek megismerésére és a Vele való találkozásra. Nem egy eszmével, vagy élettervvel, hanem egy élő Személlyel való találkozásról van szó, aki mélységesen átformál bennünket azáltal, hogy kinyilatkoztatja nekünk igazi, istengyermeki identitásunkat. A Krisztussal való találkozás megújítja emberi kapcsolatainkat azzal, hogy napról napra na-gyobb szolidaritásra és testvériségre nevel a segítő szeretet logikája szerint. Hinni az Úrban nem csak az értelmet, az elméleti tudást érintő tény, hanem olyan változás, amely átformálja életünk egészét, önmagunkat: ér-zületünket, szívünket, értelmünket, akaratunkat, testi mivoltunkat, ér-zéseinket, emberi kapcsolatainkat. A hittel valójában minden megváltozik bennünk és körülöttünk, és megvilágosodik rendeltetésünk, a jövőnk, igazi történelmi hivatásunk, életünk értelme, az életézés, hogy zarándokúton vagyunk a mennyi haza felé.

Kérdés önmagunkhoz

2. De – kérdezzük meg magunktól – valóban átalakító erő-e a hit életünkben, az én életemben? Vagy csak létünk egy összetevő eleme, de nem meghatározó és mindent átható tényezője? A Hit évének e katekéziseivel végig szeretnék járni egy utat, mely elvezet a hit örömeinek fölerősödéséhez vagy újra megtalálásához, azáltal, hogy megértjük: a hit nem valami tőlünk idegen, a konkrét élettől független dolog, hanem az élet lelke. A hit Istenben, aki a szeretetet – s aki közel jött az emberhez a megtestesüléssel és önmaga odaadásával a kereszten, hogy üdvözítsen és megnyissa a mennyek kapuját –, ragyogóan mutatja, hogy csak a szeretetben teljesedik be az ember.

Az igazi emberiség

3. Miközben a kulturális változások a „civilizáció vívmányainak” égisze alatt ma sokszor a barbarizmus különféle formáit hozzák magukkal, világosan hangsúlyoznunk kell: a hit azt állítja, hogy nincs igazi emberiség másutt, csak azokon a helyeken, azokban a gesztusokban, azokban az időkben és megnyilvánulási formákban, amelyekben az embert az Istentől eredő szeretet élte; ajándékként fejezi ki magát, és szeretetben, együtt-érzésben, figyelemben és önzetlen szolgálatokban gazdag kapcsolatban nyilvánul meg mások felé. Ahol az önzés szolgálatában a másikat elnyomó uralom, birtoklás, kihasználás, áruba bocsátás, a magába zárkózott ön-szakossága érvényesül, ott az embert elszegényítik, lealacsonyítják, kiforgatják önmagából. A segítő szeretetben tevékeny és a reményben erős keresztény hit nem korlátozza, hanem emberiséssé, sőt teljességgel emberivé teszi az életet.

A hit csodája

4. A hit ennek az átformáló üzenetnek a befogadása az életünkbe, Isten ki-nyilatkoztatásának elfogadása, aki megismerteti velünk, hogy kicsoda Ő, hogyan cselekszik, melyek a ránk vonatkozó tervai. Kétségtelen, Isten misztériuma mindig meghaladja a mi fogalmainkat és gondolkodásunkat, szertartásainkat és imádságainkat. Mindazonáltal a kinyilatkoztatással Isten önmagát közli, elmondja és megközelíthetővé teszi önmagát. Bennünket pedig képessé tesz arra, hogy meghalljuk az Ő Szavát és befogadjuk az Ő igazságát. Ez tehát a hit csodája: Isten a maga szeretetében – a Szent-lelek tevékenysége által – megteremti bennünk a megfelelő feltételeket ahhoz, hogy fölismerehessük az Ő Szavát. Isten maga, aki föl akarja tární önmagát, kapcsolatba akar lépni velünk, jelen akar lenni a történelmünkben, képessé tesz bennünket arra, hogy meghallgassuk és befogadjuk őt. Szent Pál ezt örömmel és elismeréssel így fejezi ki: „Szüntelenül hálát adunk Istennek, mert amikor elfogadtátok tőlünk a prédikáció isteni szavát, nem emberi szóként hallgattátok, hanem, amint valóban az, mint Isten szavát, amely működik bennetek, akik hisztek” (1Tesz 2,13).

Az igehirdetés magva

5. Isten szavakkal és tetteivel nyilatkoztatta ki magát az emberrel való barátság hosszú történelmében, amely Isten Fia megtestesülésében, halála és feltámadása misztériumában érte el a tetőpontját. Isten nemcsak kinyilatkoztatta magát egy nép történelmében, nem csak szólt a próféták ajka által, hanem elhagyta maga a eget, hogy emberként lépjen be az emberek földjére azért, hogy mi találkozhatunk vele és hallgassuk őt. És Jeruzsálemből az üdvösség evangéliumának hirdetése eljutott a föld határáig. A Krisztus oldalából született Egyház egy új, szilárd reménység hordozója lett: a meg-feszített és feltámadott Názáreti Jézust, a világ Üdvözítőjét hirdeti, aki ott ül az Atyának jobbán, és elevenek és holtak bírója. Ez a kérügm, a hit központi és átható hirdetése.

A hit szabálya

6. De kezdettől fölmerült a „hit szabályának” problémája, azaz a hívők hűsége az evangélium igazságához, amelyben ki kellett tartani; a hűség az Istenről és az emberről szóló üdvözítő igazsághoz, amelyet meg kellett őrizni és tovább kellett adni. Szent Pál ezt írja: az evangélium által „elnyeritek az üdvösséget, ha megtartjátok úgy, ahogyan hirdettem nektek. Más-ként hiába lettetek volna hívővé.” (1Kor15,2.)

A Hitvallás

7. De hol találhatjuk meg a hit lényegi formuláját? Hol találjuk meg azokat az igazságokat, amelyeket hűségesen adtak tovább, és fényt jelentenek mindennapi életünkben? A válasz egyszerű: a Kérdőben, a Hitvallásban kerülünk kapcsolatba a Názáreti Jézus személyével és történetével; valóra válik az, amit a Nemzetek Apostola mondott a korintusi keresztényeknek: „Elsősorban azt hagytam rátok, amit magam is kaptam: Krisztus meghalt a bűneinkért az Írások szerint, eltemették és harmadnapon feltámadott” (1Kor 15,3).

A Kérdő megismerésének fontossága

8. Ma is szükségünk van arra, hogy a Kérdőt jobban megismerjük, megértjük, imádkozzuk. Mindenekelőtt fontos, hogy a Kérdőt, hogy úgy mondjam, „megismerjük”. A tudás ugyanis lehet merőben intellektuális tevékenység, míg a „megismerés” annak szükséges voltát mondja, hogy föl kell fedeznünk a mély kapcsolatot a Kérdőben vallott igazságok és hétköznapi életünk között, mert ezek az igazságok valóban és konkrétan – mint mindig – világosságot jelentenek életünk lépéseire, enyhítő harmatot jelentenek forró útunkon, az életet jelentik korunk életének pusztaságaiban. A Kérdőbe van beleoltva a keresztény ember erkölcsi élete, benne van megalapozva és benne kapja igazolását.

A Kérdő és a katekézis

9. Nem véletlen, hogy Boldog II. János Pál pápa azt akarta, hogy a *Katólikus Egyház Katekizmusa* – a hit tanításának biztos szabálya, és a megújuló katekézis megbízható forrása – a Kérdőre épüljön. Feladata, hogy a hit igazságának magvát megerősítse és megőrizze, s korunk emberének, azaz nekünk, érthető nyelven mondja el. Az Egyháznak kötelessége átadni a hitet, közölni az evangéliumot, hogy a keresztény igazságok világító fények legyenek a kulturális átalakulások közepette, s a keresztények legyenek képesek számot adni a bennük élő reményről (vö. 1Pét 3,14). Ma – még a legközelebbi múltéhoz mérten is – egy mélyen átalakult és állandó mozgásban lévő társadalomban élünk. A szekularizáció és egy széleskörű nihilista mentalitás folyamatai, melyekben minden viszonylagos, nagyon erősen befolyásolják a közgondolkodást. Így aztán gyakran bizonyos könnyelműséggel, világos eszmék és szilárd remények nélkül élnek az életet cseppfolyós, ideiglenes társadalmi és családi kötelékekben. Elsősorban az új nemzedékeket nem nevelik rá az igazságra és a lét mély, esetlegességet meghaladó értelmének keresésére, az érzelmek állandóságára, a hűségre. Ezzel ellentétben a relativizmus megfosztja a szilárd fogódzópontoktól, a gyanakvás és önkényeskedés rombolja az emberi kapcsolatokat, s közben az életet rövid ideig tartó kísérletként élnek, felelősségvállalás nélkül. Közben az individualizmus és a relativizmus uralkodik sok kortásunk lelkében, nem mondhatjuk, hogy a hívők teljesek immúnisak azokkal a veszedelmekkel szemben, amelyekkel találkozunk a hit átadása során. Az új evangelizációról szóló Szinodus adatgyűjtése néhányra rávilágított: passzív és magánygyként megélt hit, a hitre nevelés elutasítása, szakadás a hit és az élet között.

A „csináld magad” vallás veszedelme

10. A keresztények gyakran katolikus hitük magvát, a Kérdőt sem ismerik, s ezáltal helyet adnak bizonyos vallási szinkretizmusnak és relativizmusnak, mert nem tudják világosan, mit kell hinni, s hogy milyen páratlan a kereszténység üdvözítő küldetése. Így nem áll távol a veszedelem, hogy megalkossanak egy „csináld magad” vallást. Ehelyett vissza kell térnünk Istenhez, Jézus Krisztus Istenéhez, újra fel kell fedeznünk az evangélium üzenetét, sokkal mélyebben kell befogadnunk lelkiismeretünkbe és hétköznapi életünkbe.

Amit hiszünk és ahogyan hiszünk

11. A Hit éve katekéziseiben segíteni szeretnék, hogy előbbre jussunk ezen az úton, hogy – átgondolva a Kérdő tételeit és reflektálva rájuk – fel-fogjuk és elmélyítsük azokat a központi igazságokat, amelyek Istenről, az emberről, az Egyházzal, a kozmikus és társadalmi valóságról szólnak. Szeretném, ha világossá válna, hogy a hit igazságai, vagy tartalma (fides quae) közvetlenül kapcsolódnak életünkhöz; megtérést követelnek, amely meg-újítja a módot, ahogyan hiszünk Istenben (fides qua). Isten megismerése, a Vele való találkozás, arca vonásainak élesebb látása megpezdíti életünket, mert Ő belép az emberi élet mély folyamataiba.

Az út, amelyet ebben az esztendőben megteszünk, gyarapítson valamennyiünket a Krisztusba vetett hitben és az iránt való szeretetben, hogy megtanuljunk élni az evangélium jó és szép életét mindenannapi életünk döntéseiben és tetteiben.